

ፌዴራል ነጋሪት ጋዜጣ

FEDERAL NEGARIT GAZETTE

OF THE FEDERAL DEMOCRATIC REPUBLIC OF ETHIOPIA

ሃያ ዕለተኛ ዓመት ቁጥር ፴
አዲስ አበባ ጥር ፳፭ ቀን ፪ሺ፰ ዓ.ም

በኢትዮጵያ ፌዴራላዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፐብሊክ
የሕዝብ ተወካዮች ምክር ቤት ጠባቂነት የወጣ

22nd Year No.30
ADDIS ABABA 3rd February, 2016

ደንብ ቁጥር ፫፻፸፪/፪ሺ፰ ዓ.ም

የንብ ሀብት ልማትና ጥበቃ የሚኒስትሮች ምክር ቤት
ደንብ .....፲፮
፳ሺ፯፻፸

Regulation No.372/2016

Apiculture Resources Development and Protection
Council of Ministers Regulation .....Page 8770

**የሚኒስትሮች ምክር ቤት ደንብ ቁጥር ፫፻፸፪/፪ሺ፰
ስለንብ ሀብት ልማትና ጥበቃ የወጣ የሚኒስትሮች
ምክር ቤት ደንብ**

Council of Ministers Regulation No. 372/2016

**COUNCIL OF MINISTERS REGULATION TO
PROVIDED FOR THE APICULTURE
RESOURCES DEVELOPMENT AND
PROTECTION**

የሚኒስትሮች ምክር ቤት የኢትዮጵያ ፌዴራላዊ
ዲሞክራሲያዊ ሪፐብሊክ አስፈጻሚ አካላትን ሥልጣንና
ተግባር ለመወሰን በወጣው አዋጅ ቁጥር ፱፻፲፮/፪ሺ፰
አንቀጽ ፭ እና በንብ ሀብት ልማትና ጥበቃ አዋጅ ቁጥር
፳፻፷/፪ሺ፪ አንቀጽ ፱ መሠረት ይህን ደንብ አውጥቷል፡፡

This Regulation is issued by the Council of
Ministers pursuant to Article 5 of the Definition of
Powers and Duties of the Executive Organs of the
Federal Democratic Republic of Ethiopia
Proclamation No. 916/2015 and Article 9 of the
Apiculture Resources Development and Protection
Proclamation number 660/2009

ክፍል አንድ

ጠቅላላ

፩. አጭር ርዕስ

ይህ ደንብ “የንብ ሀብት ልማትና ጥበቃ የሚኒስትሮች
ምክር ቤት ደንብ ቁጥር ፫፻፸፪/፪ሺ፰” ተብሎ ሊጠቀስ
ይችላል፡፡

1. Short Title

This Regulation may be cited as the “Apiculture
Resources Development and Protection Council
of Ministers Regulation No.372/2016”.

፪. ትርጓሜ

የቃሉ አገባብ ሌላ ትርጉም የሚያስጠው ካልሆነ
በስተቀር በዚህ ደንብ ውስጥ ፦

2. Definition

In this Regulation unless the context otherwise
requires:

፩/ “አዋጅ” ማለት የንብ ሀብት ልማትና ጥበቃ አዋጅ
ቁጥር ፳፻፷/፪ሺ፪ ነው፤

1/ “Proclamation” means the Apiculture
Resources Development and Protection
Proclamation No. 660/2009;

፪/ በአዋጁ አንቀጽ ፪ የተሰጠ ትርጓሜ ተፈጻሚ
ይሆናል፤

2/ definitions provided for under Article 2 of the
Proclamation shall be applicable;

- ፫/ "ነቁር" ማለት የስድስት ማዕዘን ቅርፅ ጸለቅ ማር እንጂራ አንድ ክፍል ሲሆን ሁራተኛ ንብ፣ የንግሥት ንብና የአውራ ንብ ዕጭ የሚያድግበት እንቆራ ወይም ፈሳሽ የአበባ ወለላ፣ ማርና ጽጌብናኝ የሚከማችበት ቦታ ነው።
- ፬/ "እንቆራ" ማለት በተለምዶ የማር ሕንጃራ የሚባለው የብዙ ነቁር ስብስብ ነው።
- ፭/ "የንግድ ንብ አናቢ" ማለት የንብ ውጤቶችን ለማምረት ሲባል ፭፻ እና ከዚያ በላይ የሆኑ ኅብረንቦች የማናብ ሥራ የሚያከናውን ሰው ነው።
- ፮/ "የንብ በሽታ" ማለት የንብ እጮችን፣ የንብ ሙሽሬዎችን እና ጉልምስ ንቦችን ጤንነት የሚጎዳ ጃም ሚጸቃ እንደ ኖሴማ፣ ቾክ ቡሩት፣ ቫሮዋ፣ የመሳሰለ ነው።
- ፯/ "የንብ ጠላት" ማለት የንብ እጮችን፣ የንብ ሙሽሬዎችን፣ ጉልምስ ንቦችን ሕፃናት የንብ ውጤትን የሚያጠቃ እንደ ጉንዳን፣ ሰም-በል ትል፣ ቀፎ ደፊ፣ ትንሹ የቀፎ ውስጥ ጥንዚዛ ሙሳሰለ እንስሳ ወይም ነፍሳት ነው።
- ፰/ "ኦርጋኒክ ማር" ማለት በኦርጋኒክ ማር አመራረት መሥራርቶች መሠረት የተመረተ ማር ነው።
- ፱/ "የማር ዕፅዋት" ማለት ለንቦች መኖር የሚሆን ፈሳሽ የአበባ ወለላ ወይም ጽጌብናኝ ወይም ሁለቱንም የሚያመርቱ ተክሎች ናቸው።
- ፲/ "ጽጌብናኝ" ማለት ንቦች የንብ ዕጭ ለመመገብ ከማር ዕፅዋት አበባ የሚሰበስቡት ወንዶ ዘር ነው።
- ፲፩/ "ታካለሰ" ማለት ከሰው-ሠራሽ ስኳር፣ ሞላሰስ፣ ፓራፊን እና ከሌሎች ባዕድ ነገሮች ጋር ተቀብሎ ጃም ተባለቀ የንብ ውጤት ነው።
- ፲፪/ "ሰም" ማለት ንቦች በቀፎ ውስጥም ሆነ ለመኖሪያነት በሚመርጡበት ቦታ ለእሳ መራቢያ፣ ለጽጌብናኝ ማከማቻና ለማር ማጠራቀሚያ የሚሆናቸውን ነቁር ወይም እንቆራ ለመገንባት የሚያመነጩት ንጥረ ነገር ሲሆን ከሌሎች እንስሳት፣ ከዕፅዋት፣ ከማዕድናትና በሰው ሠራሽ ዘዴ የሚዘጋጀውን ሰም አይጨምርም።
- ፲፫/ "የንብ ዘር ማቱቀል" ማለት ምርታማ ያልሆነ የንብ ዘርን የተመረጠ ባህሪያት ካሉት የንብ ዘር ጋር በማዳቀል ማሻሻል ነው።
- ፲፬/ "የማቀነባበሪያና ማሸጊያ ድርጅት" ማለት የንብ ውጤት የሚቀነባበርበትና የሚታሸግበት ድርጅት ነው።

- 3/ "cell" means hexagonally designed single compartment on a honey comb for rearing worker, queen and drone bees or a place for storing nectar, honey and pollen;
- 4/ "comb" means a set of cells, commonly known as honey comb;
- 5/ "commercial beekeeper" means a person who keeps 500 or more honeybee colonies for the purpose of harvesting bee products;
- 6/ "honeybee disease" means disease such as nosema, chalk brood, varroa and the like that affect or attack the health of brood, pupae and adults of honeybee;
- 7/ "honeybee pest" means an animal or insect such as ant, wax moth, honey badger, small beehive beetle and the like that attacks brood, pupae, adult of honeybee and honeybee products;
- 8/ "organic honey" means honey produced based on requirements set for organic honey production;
- 9/ "honey plants" means plants that produce nectar or pollen or both for honeybees;
- 10/ "pollen" means male reproductive part of flowering honey plant collected by honeybees for feeding bee brood;
- 11/ "adulterated" means a honeybee products are blended or mixed with artificial sugar, molasses, paraffin and other foreign materials;
- 12/ "beeswax" means a secretion of honeybees used to build cells or honey combs, which enable them to rear brood, store pollen and honey in their hives or in the habitat of their choice; and it does not include wax extracted from other animals, plants, minerals or through artificial methods;
- 13/ "honeybee breeding" means improving of unproductive honeybee races with honeybee races of selected desirable traits through breeding;
- 14/ "processing and packaging plant" means a plant that processes and packs honeybee products;

- ፲፭/ "ጥራት መቆጣጠሪያ ቤተሙክራ" ማለት የንብ ውጤት ጥራት ምርመራ የሚደረግበት ክፍል ነው፤
- ፲፮/ "የንብ ውጤት ገበያ" ማለት ማር፣ ሰም፣ ሮጸል ጄሊ፣ የንብ እጭ፣ የንብ መርዝ፣ ፕሮፖሊስ ፣ እና ጽጌብናኝ ሳጁ፣ ተጣርቶ ወይም ተጨማሪ እሴት ተደርጎበት በቸርቻሮ፣ በፀምላ ፣ በጁም በፊ ረታ፣ የሚሸጥበት ሥፍራ ወይም መደብር ነው፤
- ፲፯/ "ምዝገባ" ማለት የአናቢዎችን ስም፣ አድራሻ፣ የማርቢያ ሥፍራ እና ሌሎች ተፈላጊ መረጃዎችን መመዝገብ ነው፤
- ፲፰/ "ኢንስፔክሽን" ማለት የደምበኛን መብትና የንግድ ሥነ-ምፅባር ለመጠበቅ የንብ ውጤቶች፣ ማናቢጸ መሣሪጸ እና ቁሳቁስ ጥራት፣ ደረጃ፣ ቅንብር፣ ክምችት፣ አንጓዝና ግብይት ሂደት ላይ የሚደረግ የአሰሳና ቁጥጥር ሥርዓት ነው፤
- ፲፱/ "የምዝገባ ሠርተፊኬት" ማለት አናቢዎች ለመመዝገብ ያቀረቡት ማመልከቻ ተቀባይነት ሲያገኝ በተቆጣጣሪ ባለሥልጣኑ የሚሰጥ ሠርተፊኬት ነው፤
- ፳/ "የደህንነት ሠርተፊኬት" ማለት የንብ ውጤቶች ለምግብነት ለመዋል ጤናማ መሆናቸውን እና ሰምና ፕሮፖሊስ ደግሞ ከአደገኛ ኬሚካል ቅሪቶች ነፃ መሆናቸውን ወይም በባዕድ ነገሮች አለመከለሱ ተረጋግጦ በተቆጣጣሪ ባለሥልጣኑ የሚሰጥ ማስረጃ ነው፤
- ፳፩/ "ተቆጣጣሪ ባለሥልጣን" ማለት የእንስሳትና ዓሣ ሀብት ሚኒስቴር ወይም በክልል መንግስት ሥልጣን የተሰጠው አካል ነው፤
- ፳፪/ "ተቆጣጣሪ" ማለት በተቆጣጣሪው ባለሥልጣን የተሰየመ የንብ ሀብት ልማት ኢንስፔክሽን ባለሙያ ነው፤
- ፳፫/ "ማቀነባበር" ማለት ማርን ከሰም የመለየት ሂደት ነው፤
- ፳፬/ "ሚኒስቴር" ማለት የእንስሳትና ዓሣ ሀብት ሚኒስቴር ነው፤
- ፳፭/ ማንኛውም በወንድ ያታ የተገለፀው የሴትንም ይጨምራል።

- 15/"quality control laboratory" means place where bee product quality is analyzed;
- 16/"honeybee products market" means a location or business place where honey, beeswax, royal jelly, bee brood, bee venom, propolis and pollen are sold in retail, wholesale or auction in its crude, processed or value added form;
- 17/"registration" means the recording of beekeepers name, address, apiary location and any other pertinent information;
- 18/"inspection" means a system to assess and control quality, standard, processing, transporting, storing and marketing of honeybee products, beekeeping equipment and materials to protect customers and to keep business ethics;
- 19/"registration certificate" means a certificate issued by supervising authority to beekeepers upon acceptance of the application for registration;
- 20/"safety certificate " means a certificate issued by a supervising authority after approval of the safeness of honey and other honeybee product for consumption or in the case of beeswax and propolis, whether it is free from hazardous chemical residuals or not adulterated with other foreign materials;
- 21/"supervising authority" means the Ministry of Livestock and Fisheries Resource or organ empowered by the regional state;
- 22/"inspector" means apiculture resource development inspection expert designated by the supervising authority;
- 23/ "processing" means the process of separating honey from the wax;
- 24/"Ministry" means the Ministry of Livestock and Fisheries Resource;
- 25/ Any expression in the masculine gender includes the feminine.

ክፍል ሁለት
የንብ ሀብት ልማትና ጥበቃ
ንዑስ ክፍል አንድ
የንብ ሀብት ልማት

፩. ምዕብ

- ፩/ አንድ ወይም ከአንድ በላይ የሆኑ ኅብረንቦችን በዘመናዊ መንገድ ልማት የሚያካሂድ ማንኛውም አኖቢ ለዚህ ደንብ አፈጻጸም ሚኒስቴሩ በሚጸበቅ መመሪያ በተወሰነው ጊዜ ገደብ ውስጥ በተቆጣጠረው ባለሥልጣን ዘንድ መመዝገብ አለበት፡፡
- ፪/ ማንኛውም አኖቢ ከተቆጣጠረ ባለሥልጣኑ የተሰጠውን የምዝገባ ምስክር ወረቀት በማኖሪያ ስፍራው ለንብ ሀብት ልማት ተቆጣጣሪ በሚታይበት ግልጽ ሥአራ ማስቀመጥ አለበት፡፡
- ፫/ ማንኛውም አኖቢ በባለቤትነት ለያዘው ኅብረንብ ቁጥር መስጠት ወይም የተለየ ምልክት ማድረግ አለበት፡፡
- ፬/ ቁጥር ወይም መለያ ምልክት የሌለው ኅብረንብ እንደሕገወጥ ተቆጥሮ ሚኒስቴሩ በሚያወጣው መመሪያ መሠረት አግባብ ያለው እርምጃ ይወሰድበታል፡፡

፪. የማኖሪያ ስፍራ አወሳሰን

- ፩/ የጓሮ ወይም የከተማ ማኖሪያ ሥራ ጓሮው ወይም የከተማ ቦታው ሊሸከመው በሚችለው ኅብረንቦች ቁጥርና በአካባቢው በሚገኘው የንቦች መኖ ግኝት የሚወሰን ይሆናል፡፡
- ፪/ የጓሮ ወይም የከተማ ማኖሪያ ሥራ የሚያካሂት ማንኛውም አኖቢ ኅብረንቦቹ በጎረቤቶቹና በቤት እንስሳት ላይ የመናደፍ አደጋ እንዳያደርሱ ስለልማቱ በወጣው መመሪያ መሠረት ማከናወን አለበት፡፡
- ፫/ በአዋጁ አንቀጽ ፫ ንዑስ አንቀጽ (፪) መሠረት የጽሁፍ ፈቃድ የተሰጠው ማንኛውም አኖቢ በአካባቢው የተፈጥሮ ሀብት ላይ ጉዳት ሳያደርስ በጥቅም ፅጿ ታ የሚጥል ቅል በቅትሚያ ቦታውን ለማስተዳደር ሥልጣን ከተሰጠው አካል ጋር መግባት አለበት፡፡
- ፬/ የአዋጁ አንቀጽ ፫ ንዑስ አንቀጽ (፮) ድንጋጌ በአንድተጠበቀ ሆኖ ማንኛውም አኖቢ ከንብ በሽታና ከንብ ጠላት ነፃ የሆኑ ኅብረንቦችን በማዟዟር ማኖሪያ ይችላል፡፡

PART TWO

APICULTURE RESOURCES DEVELOPMENT AND PROTECTION
SUB-SECTION ONE

APICULTURE RESOURCE DEVELOPMENT

3. Registration

- 1/ Any beekeeper engaged in one or more modern honeybee colony development shall register with the supervising authority within the period stipulated in a directive issued by the Ministry.
- 2/ Any beekeeper shall put his registration certificate issued by supervising authority at conspicuous place visible for apiculture resources development inspector in his apiary.
- 3/ Any beekeeper shall give number or attach distinctive mark on honeybee colony he owns or possesses.
- 4/ Any honeybee colony with no number given or attached with no distinct mark shall be considered as illegal and appropriate measure shall be taken pursuant to directive issued by the Ministry.

4. Apiary Site Determination

- 1/ A backyard or urban apiary shall be determined depending on the honeybee colony carrying capacity of the backyard or urban plot and availability of bee forages in the vicinity.
- 2/ Any backyard or urban beekeeper shall undertake the beekeeping in accordance with the directive issued for the development to avoid bee sting attack against neighbors and animals.
- 3/ Any beekeeper authorized with written permit in accordance with Article 3(2) of the Proclamation shall, sign advance agreement with the body authorized for the administration of such land not to cause destruction to the natural resources during utilization.
- 4/ Without prejudice to Article 3(6) of the Proclamation, any beekeeper can undertake migratory beekeeping provided that his honeybee colonies are free from honeybee diseases and honeybee pests.

፩. ኅብረንቦች ዕውደትና ባለቤትነት

- ፩/ የአዋጁ አንቀጽ ፫ ንዑስ አንቀጽ (፯) ድንጋጌ እንደተጠበቀ ሆኖ በዕውደት ላይ የሚገኙ ኅብረንቦች ከቀፎ ወይም ከነበረበት መኖሪያ ሙሉ በሙሉ ወይም በከፊል ተከፍሎ የወጣ ሊሆን ስለሚችል ማንኛውም ሰብ. ባለቤት ነኝ ማለት አይችልም፡፡
- ፪/ ማንኛውም ሰብ. በዕውደት ላይ ያለን ኅብረንብ ከአረፈበት ቦታ ቦታ በሚይዝበት ወቅት በአካባቢው ሰውና በእንስሳት ደህንነት ላይ ጉዳት እንዳያደርሱ በማትረፅ ፅጿ ታ አለበት፡፡
- ፫/ የአዋጁ አንቀጽ ፫ ንዑስ አንቀጽ (፯) ድንጋጌ በእንደተጠበቀ ሆኖ ማንኛውም አካባቢ ወይም ጣውላ ነክ ባልሆኑ የደን ውጤቶች ተጠቃሚ ለመሆን ደን የሚያለማ ሰው በራሱ ይዞታ ላጁ የማጥመጃ ቀፎዎችን በመስቀል በጁም በማንጠልጠል በዕውደት ላይ የሚገኙ ኅብረንቦችን ማጥመድና መያዝ ይችላል፡፡
- ፬/ በመንግሥትና ማህበራት ደኖች፣ በፓርኮች ወይም በዐር እንስሳት ጥብቅ ቦታዎች በዕውደት ላይ በሚሹኩ ህብረንቦችን ቀፎ በመስቀል ወይም በማንጠልጠል ማጥመድ ወይም መያዝ የሚቻለው ቦታውን ለማስተዳደር ሥልጣን ከተሰጠው አካል ፈቃድ ሲገኝ ብቻ ነው፡፡

፪. በንግድ የንግሥት ንብርብ

- ፩/ የንግድ የንግሥት ንብርብ ለማካሄድ በሚፈልግ ማንኛውም ሰብ. ከተቆጠረው ባለሥልጣን በታወቀው ማዕከት አለበት፡፡
- ፪/ በንግሥት ንብርብ ንግድ ሥራ የተሰማራ ማንኛውም ሰው በተፈላጊ ባህሪያቸው ተመርጠው በተቆጣጣሪው አካል ዕውቅና ከተሰጣቸው ኅብረንቦች የረቡ የንግሥት ንቦች የሆኑትን ብቻ በሽጸ በጁም በስፌታ ለሌሎች ማቅረብ አለበት፡፡
- ፫/ በንግሥት ንብርብ ሥራ የተሰማራ ማንኛውም ሰብ. በርብ እና የግብይት መረጃን የመያዝና በተቆጣጣሪው አካል ሲጠየቅ የማሳየት ግዴታ አለበት፡፡
- ፬/ ለንግሥት ንብርብ የሚውል በቢጽ በጁም ማዕከል ማሟላት ያለበት መስፈርት ለዚህ ደንብ አፈጻጸም ሚኒስቴሩ በሚያፈቅድ መመሪያ ይወሰናል፡፡

፫. የንብ ውጤቶች በአና ማናቢያ መሣሪያዎች ንግድ

- ፩/ ለገበያ የሚቀርብ ማንኛውም የንብ ውጤት በሚመለከተው አካል ተፈትሾ ከጥራትና ደህንነት ማረጋገጫ ምስክር ወረቀት ጋር ተያይዞ መቅረብ ይኖርበታል፡፡

5. Honeybee Colony Swarm and Ownership

- 1/ Without prejudice to Article 3(7) of the Proclamation, no person shall claim ownership of swarming honeybees colony as they are partially or fully spelt to evacuate from a hive or natural nest.
- 2/ Any person baiting swarming honeybees colony from the location where they are landing shall avoid any sting attack against safety of human and animals.
- 3/ Without prejudice to Article 3(7) of the Proclamation, any beekeeper or forest grower for none timber forest products utilization may hang or place bait hive in his possession area and can bait and catch swarming honeybee colony.
- 4/ Baiting and catching of swarming honeybee colony from Government and Cooperative forest, Park and Wild Life Sanctuaries by hanging or placing hives may be possible only when permit is obtained from the body authorized for the administration of such areas.

6. Commercial Queen Bee Rearing

- 1/ Any person who wishes to undertake commercial queen bee rearing shall obtain permit from the supervising authority.
- 2/ Any person who engages in queen bee rearing shall sale or offer as gift bred queen bees to others only if the queen bees are bred from honeybee colonies selected for desirable traits that are recognized by supervising authority.
- 3/ Any person who engages in queen bee rearing shall keep rearing and transaction records and show the supervising authority when requested.
- 4/ The requirements to be fulfilled by a queen bee rearing station or centre shall be specified in a directive issued by the Ministry.

7. Honeybee Products and Beekeeping Equipments Business

- 1/ Any honeybee product to be supplied for market shall be tested by the concerned body and accompanied with quality and safety certificate.

፪/ ለግብርና ተጠቃሚ ምርቶች የግንባታ መሣሪያዎች እና ቁሳቁሶች የግንባታ ፈቃድ የሚሰጠው በግንባታ ሚኒስቴር ይሆናል፡፡	2/ A business license for export of bee products, beekeeping equipment and materials shall be issued by the Ministry of Trade.
፫/ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፪) የተጠቀሱ ምርቶችን ለማምረት የብቃት ማረጋገጫ እና ለምርቶቹ የጤና፣ የጥራት እና ደህንነት ምስር ወረቀት ማረጋገጫ በፌዴራል ተቆጣጣሪ ባለሥልጣን ይሆናል፡፡	3/ A certificate of competence to engage in the production and a certificate of health, quality and safety for the products specified under sub-article (2) of this Article shall be issued by the federal supervising authority.
፬/ በአገር ውስጥ ለሚካሄድ የግንባታ መሣሪያዎች እና ቁሳቁሶች የግንባታ ፈቃድ የሚሰጠው በሚመለከተው የክልል ወይም የከተማ አስተዳደር አካል ይሆናል፡፡	4/ A business license for domestic trading of bee products, beekeeping equipment and materials shall be issued by the appropriate regional organ or city administration.
፭/ የሚመለከተው የክልል ወይም የከተማ አስተዳደር አካል በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፬) የተመለከቱ ምርቶችን ለማምረት የብቃት ማረጋገጫ እና ለምርቶቹ የጤና፣ የጥራት እና የደህንነት ምስር ወረቀት ይሰጣል፡፡	5/ An appropriate regional organ or a city administration shall issue certificate of competence to engage in the production and a certificate of health, quality and safety for products specified under sub-article (4) of this Article.
፮/ የተካለለ ወይም የተቀየጠ የግንባታ መሣሪያ ለሽጭ ማቅረብ ወይም ማስተላለፍ የተከለከለ ነው፡፡	6/ Sale or transfer of adulterated or blended honeybee products shall be prohibited.
፯/ አዳዲስ የግንባታ መሣሪያዎችን ወይም ቁሳቁሶችን ከውጭ አገር የሚያስገባ ወይም በአገር ውስጥ የሚያመርት ማንኛውም ሰው ደረጃውን ጥራቱን ጠብቆ ማስገባት ወይም ማምረት አለበት፡፡	7/ Any person importing or locally manufacturing new beekeeping equipments and materials shall import or manufacture by maintaining the standard and quality requirements.
፰/ በኢንስፔክሽን ወቅት የተገኘ ማንኛውም ደረጃውን ያልጠበቀ የግንባታ መሣሪያ አገልግሎት እንዳይሰጥ ይደረጋል፡፡	8/ Any sub-standard beekeeping equipment identified during inspection shall be kept aside from providing services.
፩. በግብርና የግንባታ መሣሪያዎች እና በግብርና ውጤቶች ላይ ምርምር ስለማካሄድ	8. <u>Research on Honeybee, Beekeeping Equipments and Honeybee Products</u>
፩/ የግብርና ዘር ማሻሻል፣ ከግብርና ውጤቶች፣ ከምርት ዕቃዎች እና ከግብርና ማኔጅመንት ጋር የተያያዘ ምርምር ማካሄድ የሚፈልግ ማንኛውም የውጭ አገር ዜጋ ከተቆጣጠረው ባለሥልጣን የብቃት ማረጋገጫ ምስክር ወረቀት ማግኘት አለበት፡፡	1/ Any foreigner who wants to engage in research of honeybee improvement, honeybee products, honey plants and honeybee management shall obtain certificate of competence from the supervising authority.
፪/ ማንኛውንም ዓይነት የግብርና ዘር የማዳቀል ሥራ ላይ ሲተሰማራ ማንኛውም ሰው ሚኒስቴሩን ባለሥልጣን መመሪያ መሠረት ማከናወን አለበት፡፡	2/ Any person who engages in any kind of honeybee breeding activity shall conduct the breeding in accordance with the directive issued by the Ministry.
፫/ በማቴቶል ርቱቶች የግብርና ዘር መመዝገብ የሚችለው ሚኒስቴሩ ባወጣው መመሪያ መሠረት ሊወጣ ይችላል፡፡	3/ Honeybee breed obtained through breeding may be registered when approved in accordance with the directive issued by the Ministry.

፱. የንብ ውጤቶች አቀነባበር፣ አስተሻሽግ፣ አያያዝ፣ ምልክት አደራረግ እና አጓጓዝ

- ፩/ በአርሶአደር ወይም በከፊል አርብቶአደር ደረጃ የሚካሄድ ካልሆነ በስተቀር ማንኛውም የንብ ውጤቶችን የማቀነባበርና የማሸግ ሥራ የሚከናወነው በተቆጣጣሪ ባለሥልጣኑ ይሁንታ በተሰጠው ሕንፃ ውስጥ መሆን አለበት፡፡
- ፪/ የንብ ውጤት ማቀነባበሪያና ማሸጊያ ሥፍራዎች ሚኒስቴሩ በሚያወጣው መመሪያ መሠረት ከማንኛውም ፴፬.፬.፭ ንጥረትና ደህንነት ከሚበክሉ ነገሮች የራቀ መሆን አለበት፡፡
- ፫/ ማንኛውም ለንብ ውጤቶች ማቀነባበሪያና ማሸጊያ ፴፬.፬.፭ ቁጥሮች የውጤቱን ንጥረትና ደህንነት የማያጎድፉ መሆን አለባቸው፡፡
- ፬/ ለገበያ የሚቀርቡ የንብ ውጤቶች አቀነባበር፣ አስተሻሽግና አያያዝ በሚመለከተው ተቆጣጣሪ አካል በማንኛውም ጊዜ ቁጥጥር ሊደረግበት ይችላል፡፡
- ፭/ ተቀነባበሮና ታሽጎ ለገበያ የሚቀርብ የንብ ውጤት ስለ፴፬.፬.፭ ፴፬.፬.፭ ፴፬.፬.፭ መረጃ በአማርኛና በእንግሊዝኛ ቋንቋ ተጽፎ በመያዣው ላይ የተለጠፈበት መሆን አለበት፡፡
- ፮/ የንብ ውጤቶች ምርት የሚከማቸውና የሚጓጓዘው ተቆጣጣሪ ባለሥልጣኑ ባወጣው መመሪያ መሠረት ሆኖ የኃይሮን መስፈርቶችን ማሟላት አለበት፡፡

ንዑስ ክፍል ሁለት**የንብ ሀብትና የማር ዕዕዋት አጠባበቅ ፴አና የአናቢ ግዴታ****፲. የንብ ሀብት ጥበቃ**

የአዋጁ አንቀጽ ፱ እና ፭ ድንጋጌዎች እንደተጠበቁ ሆኖ ፦

- ፩/ የማናቢያ መሣሪያዎችና ቁሳቁስ ማከማቻ ክፍል ንቦችን ሊበክሉ ከሚችሉ ነገሮች የራቀና የፀዳ መሆን አለበት፤
- ፪/ በቀፎ ኢንስፔክሽን ወቅት የንቦች ጉዳትና ዕልቂት እንዳይከሰት ጥንቃቄ መደረግ አለበት፤
- ፫/ የአገር ውስጥ የንብ ዘሮች እንዳይመናመኑና እንዳይጠፉ የዘቦታ እና ኢዘቦታ ዓበቃ መፈጸም አለበት፤

9. Honeybee Product Processing, Packaging, Handling, Labelling and Transporting

- 1/ Except those carried out at farmers and semi-pastoralists level, any honeybee product processing and packaging activity shall be undertake in a buiding approved by the supervising authority,
- 2/ Honeybee product processing and packaging areas shall, as specified in the directives issued by the Ministry, be far-off from any contaminants that may affect the quality and safety of the product.
- 3/ Any material used for honeybee product processing and packaging shall be those do not spoil the quality and safety of the product.
- 4/ The processing, packaging and handling of marketable honeybee product may be inspected at any time by the concerned supervising body.
- 5/ Processed and packed honeybee product supplied to market shall have a label that ensures traceability of the product written in Amharic and English language and affixed on the container of the product before supplied to the market.
- 6/ The storing and transporting of bee products shall be conducted in accordance with the directive issued by the supervising authority by maintaining the hygienic parameters.

SUB-SECTION TWO**APICULTURE RESOURCE AND HONEY PLANT PROTECTION AND OBLIGATION OF BEEKEEPER****10. Protection of Apiculture Resource**

Without prejudice to Article 4 and 5 of the Proclamation:

- 1/ the storage rooms for beekeeping equipment and materials shall be distant and free from contaminants;
- 2/ precaution shall be taken to avoid injury and death of honeybees during hive inspection;
- 3/ insitu and exsitu conservation shall be undertaken to avoid declining and vanishing of endogenous honeybee races of the country;

- ፬/ በአገሪቱ የሚገኝ የንብ ዘር ዘረ-መል እንዳይበረዝና እንዳይሸሸር ጥበቃ መደረግ አለበት፤
- ፭/ ከተቆጣጣሪው ባለሥልጣን ፈቃድ ሳይሰጥ ኅብረንብን ከቦታ □□ ቦታ ለልማት ወይም ለንግድ ማዘዋወር የተከለከለ ነው፤
- ፮/ ማንኛውም ዓይነት የተቀነባበረ የንብ መኖ ወደ አገር ውስጥ በሚገባበት ወቅት ከላኪው አገር አግባብ ያለው አካል የተፈረመና የተሰጠ የጤናማነት የምስክር ወረቀት ጋር ተያይዞ መቅረብ አለበት፤
- ፯/ ማንኛውም የንብ ውጤት፣ የተቀነባበረ የንብ መኖ፣ የመገልገያ መሣሪያዎችና ቁሳቁስ፣ የማር እንቅራ እና ከልማቱ ጋር ተያያዥነት ያለው ሌላ ነገር ወደ አገር ውስጥ በሚገባበት ወቅት ከኤርፖርት ወይም ከደረቅ ወደብ ከመውጣቱ በፊት መፈተሽ እና ደረጃውን የጠበቀ መሆኑ መረጋገጥ አለበት፤ ደረጃውን የማያሟላ ከሆነ በአስመጪው ወጪ ወደመጣበት አገር እንዲመለስ □ጁም እንዲወገድ መደረግ አለበት፤
- ፰/ በዕውደት ላይ የተያዘ አዲስ ኅብረንብ ከንብ በሽታና ከንብ ጠላት ነፃ መሆኑ እስኪረጋገጥ ድረስ ሌሎች ኅብረንቦች ወደአሉበት የማርቢያ ሥፍራ መግባት የለበትም፤
- ፱/ ለንቦች በመኖነት የሚሰጥ ማር ከንብ በሽታና ከንብ ጠላት ነፃ መሆኑ መረጋገጥ አለበት፤
- ፲/ በሚድን የንብ በሽታና የንብ ጠላት የተበከለ ኅብረንብ እስኪድን ድረስ ከጤናማ ኅብረንብ ተለይቶ በጊዜያዊ የማርቢያ ሥፍራ እንዲቆይ መደረግ ያለበት ሲሆን፣ በማይድን የንብ በሽታና የንብ ጠላት የተበከለ ኅብረንብ ከሆነ ከነቀፎው መወገድ አለበት፡፡

፲፩. የማር ዕፅዋት ጥበቃ

- ፩/ በደን፣ በተከለሉ ተራሮች፣ በፓርኮች፣ በጥብቅ ቦታዎች፣ በአፈርና ውኃ ዓበቃ ጎዳናች፣ በእርሻ ማሳዎችና በመኖሪያ ቤት ዙሪያ □እና አካባቢ የሚገኝ የማር ዕፅዋት እንዳይቆረጥ መ□በቅ አለበት፡፡
- ፪/ የማር ዕፅዋት ዝርያ ወደ አገር ውስጥ በሚገባበት ጊዜ በላኪው አገር አግባብ ያለው አካል የተፈረመና የተሰጠ የጤናማነት የምስክር ወረቀት ጋር ተያይዞ መቅረብ አለበት፡፡
- ፫/ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፪) መሠረት ወደ አገር ውስጥ የገባ የማር ዕፅዋት ለተጠቃሚዎች ከመሠራጨቱ በፊት ተላምዶው፣ ምርታማነቱና ከዕፅዋት በሽታ ነፃ መሆኑ በተቆጣጣሪው ባለሥልጣን መረጋገጥ አለበት፡፡

- 4/ honeybee races germ-plasma shall be protected from genetic dilution and erosion;
- 5/ migratory beekeeping for development or market purpose without obtaining permit from the supervising authority shall be prohibited;
- 6/ the importation of any processed honeybee feed shall be accompanied by hygiene inspection certificate signed and issued by the appropriate authority of the country of origin;
- 7/ any imported honeybee product, processed honeybee feed, beekeeping equipment and utensil, honey comb and other materials related to apiculture development shall be inspected to its compliance with the standard before it is checked out from the airport or dry port. If it fails to comply with the standard, it shall be sent back to the country of origin or disposed by the expense of the importer;
- 8/ the newly caught swarming honeybee colony shall not be brought to apiary before verifying that it is free from honeybee diseases and honeybee pests;
- 9/ a honey provided as feed to honeybees shall be verified that it is free from honeybee diseases and honeybee pests;
- 10/a honeybee colony infested with curable honeybee disease and honeybee pest shall be isolated from healthy honeybee colonies and placed in a temporary apiary until it is cured; but a honeybee colony infested with incurable honeybee disease and honeybee pest shall be destroyed with the beehive

11. Protection of Honey Plant

- 1/ The honey plants in forests, enclosed mountains, parks, sanctuaries, soil and water conservation structures, farm lands, backyards and the surrounding shall be protected from being cut.
- 2/ The importation of honey plant shall be accompanied by hygiene inspection certificate signed and issued by the appropriate authority of the country of origin.
- 3/ The adaptability, productivity and its being free of plant diseases and plant pests shall be verified for the honey plant imported pursuant to sub-article (2) of this Article before it is distributed to consumers.

፲፪. የአኖሊ ግዴታዎች

- ፩/ የከተማ ማኅበረ ሥራ የሚያካሂድ ማንኛውም ሰብአዊ ኅብረት ከማህበራዊ ተቋማት፣ ሕዝብ ከሚበዛባቸው አካባቢዎች እና ከፍተኛ ትምህርት ከሚያወጡ ፋብሪካዎች አካባቢ ከ፱ ሜትር በላይ ወይም ከሚካል ከሚያሳዩ ወይም ከሚያተኑ ፕብሪካዎች ከሁለት ኪሎ ሜትር በላይ አርቆ ማስቀመጥ አለበት፡፡
- ፪/ የመስክ ንብ ልማት ሥራ የሚያካሂድ ማንኛውም ሰው የንብ ልማት የሚካሄድባቸውን ሥፍራዎች ከአቧራ፣ ከጭስ፣ ከኬሚካል ብክለት እና ከመጥፎ ጠረን የፀዱ እንዲሆኑ ማድረግ አለበት፤ እንዲሁም ኅብረኝቦችን ለጉርፍ አደጋ በተጋለጡ በወንዝ ዳር እና ለበሽታና ተባይ በሚያጋልጡ ረግረጋማ ቦታዎች ማስቀመጥ የለበትም፡፡

ክፍል ሦስት
የብቃት ማረጋገጫ ምስክር ወረቀት አሰጣጥ እና
የመብብ አያያዝ

፲፫. የብቃት ማረጋገጫ ምስክር ወረቀት

- ፩/ የንግድ ንብ ልማት ለማካሄድ፣ የንግሥት ንብ ርቢ ጣቢያ ወይም ማዕከል፣ የማኅበራዊ መሣሪያዎችና ቁሳቁስ ማምረቻ ድርጅት፣ የንብ ውጤቶች ማቀነባበሪያና ማሸጊያ ድርጅት ወይም የንብ ውጤቶች መሸጫ ድርጅት ለማቋቋም የሚፈልግ ማንኛውም ሰብአዊ ከተቆጣጣሪው ባለሥልጣን የብቃት ማረጋገጫ ምስክር ወረቀት ማግኘት አለበት፡፡
- ፪/ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፩) መሠረት የተሰጠ የብቃት ማረጋገጫ ምስክር ወረቀት ፀንቶ የሚቆየው ለአንድ ዓመት ይሆናል፡፡
- ፫/ የብቃት ማረጋገጫ ምስክር ወረቀት ፀንቶ የሚቆይበት ጊዜ ከማብቃቱ በፊት ባለት ሁለት ወራት ውስጥ መታደስ አለበት፡፡
- ፬/ የንግድ ንብ ልማት ወይም የንግድ የንግስት ንብ ርቢ ማረጋገጫ ማንኛውም ሰው የሚጠቀምበትን ማኅበራዊ ማስቀመጫ ሥፍራ ወይም የአመራረት መንገድ ለውጥ በሚያደርግበት ጊዜ የብቃት ማረጋገጫ ምስክር ወረቀቱን ማሳደስ አለበት፡፡
- ፭/ የብቃት ማረጋገጫ ምስክር ወረቀት ባለው የንግድ ብቃት ሳጁ የንግድ ንብ ልማት ማካሄድ፣ የማኅበራዊ መሣሪያዎችና ቁሳቁስ ማምረቻ ድርጅት፣ ማቀነባበሪያና ማሸጊያ ድርጅት ወይም የንብ ውጤቶች መሸጫ ተቋም ማቋቋም የተከለከለ ነው፡፡

12. Obligations of Beekeeper

- 1/ Any beekeeper engaged in urban beekeeping activity shall keep his honeybee colony 50 meters away from social institutions, places of public gathering and industries producing high noise or two kilometer away from industries releasing or emitting chemicals.
- 2/ Any person engaged in a field beekeeping development shall keep clean the beekeeping development area from dust, smoke, chemical pollution and bad smell and, shall not put honeybee colonies in a river banks exposed to flood and swampy area exposed to pests.

PART THREE
ISSUANCE OF CERTIFICATE OF
COMPETENCE AND RECORD KEEPING

13. Certificate of Competency

- 1/ Any person who wishes to engage in commercial beekeeping, to establish queen bee rearing station or centre, beekeeping equipment and materials manufacturing workshops, bee products processing and packaging plant or honeybee products marketing enterprises shall obtain certificate of competence from the supervising authority.
- 2/ A certificate of competence issued pursuant to sub-article (1) of this Article shall be valid for a year.
- 3/ A certificate of competence shall be renewed within two months before laps of the validity period.
- 4/ If any person engaged in commercial beekeeping or commercial queen bee rearing causes change in apiary of honeybee colony or mode of production he shall renew his certificate of competence.
- 5/ It shall be prohibited to engage in commercial beekeeping activity, to establish beekeeping equipment and materials producing enterprise, honeybee products processing and packaging plant or honeybee products marketing enterprise without obtaining certificate of competence and business license.

፮/ ማንኛውም የንብ ውጤቶች ማቀነባበሪያና ማሸጊያ ድርጅት የውስጥ ፅዳቱን በማያሟላና በውጤቶቹ ላይ የጥራት ጉድለት በሚያስከትል ሁኔታ ሲሠራ ከተገኘ ለመጀመሪያ ጊዜ ሲሆን ጉድለቱን እንዲያስተካክል ☐ ሁፍ ማስጠንቀቂያ ተገቢ ከሆነ ☐ ደብ ፋር ጁሰ ☐ ሻል፡፡

፯/ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፮) መሠረት የጽሁክ ማስጠንቀቂያ ደርሶት በተሰጠው የጊዜ ገደብ ☐ ስን ጉድለቱን ያላስተካከለ ወይም ለሁለተኛ ቱ ☐ ንጽሕናን አንድሎ የተገኘ የማንኛውም ሰብ የብቃት ማረጋገጫ ምስክር ወረቀት ጉድለቱ እስኪስተካከል ድረስ ይታገዳል

፰/ በዚህ ደንብ መሠረት ግዴታውንና ☐ ኃላፊነቱን የማይወጣ የማንኛውም የንግድ ንብ አልሚ፣ የማናቢያ መሣሪያዎችና ቁሳቁስ አምራች፣ የንብ ውጤቶች አቀናባሪና አሻጊ ወይም የንብ ውጤቶች መሸ ☐ መ ☐ ብር የብቃት ማረጋገጫ የምስክር ወረቀት ይሰጣል፡፡

፱/ በማንኛውም መንገድ ሥራውን ያቆመ የንግድ ንብ አልሚ፣ ድርጅት፣ የማናቢያ መሣሪያዎችና ቁሳቁስ ማምረቻ ድርጅት፣ የማቀነባበሪያና ማሸጊያ ድርጅት ወይም የንብ ውጤቶች መሸ ☐ መ ☐ ብር ሥራውን እንደገና የሚጀምረው ተቆጣጣሪው ባለሥልጣን መርምሮ የዚህን ደንብ መስፈርት ያሟላ መሆኑን ሲያረጋግጥና ሲፈቅድ ብቻ ነው፡፡

፲/ የብቃት ማረጋገጫ የምስክር ወረቀት ለማግኘት መሟላት ያለበት ዝርዝር መስፈርት ሚኒስቴሩ በሚያወጣው መመሪያ ይወሰናል፡፡

፲፬. የመዝገብ አያያዝ

፩/ የንብ ውጤቶች ማቀነባበሪያና ማሸጊያ ድርጅት እና ☐ መሸ ☐ መደብር ምርት ማሰባሰብ፣ ማቀነባበር፣ ማጃጃ ☐ ☐ እና ማሠራጨት የሚመለከቱ ሰነዶች እንዲሁም የማናቢያ መሣሪያዎችና ቁሳቁስ ማምረቻ ድርጅት የምርት ግብይት ሰነዶች ኃላፊነት በተሰጠው ሰው ከተፈረሙ በኋላ ተቆጣጣሪ ባለሥልጣን እንዲያያቸው ፋይል ተደርገው መቀመጥ አለባቸው፡፡

6/ Any honeybee products processing and packaging enterprise found operating without meeting internal hygiene that may lead to damage the quality of products shall, if it is for the first time, be given a written warning with a reasonable time limit so as to rectify the problem.

7/ The certificate of competence of any person who received warning pursuant to sub-article (6) of this Article and failed to rectify the problem within the time limit or found operating without meeting internal hygiene that may lead to damage the quality of products for the second time shall be suspended until the problem is rectified.

8/ The certificate of competence of any commercial beekeeping developer, beekeeping equipment and materials producer, honeybee products processor and packager or honeybee products business center shall be cancelled if he fails to maintain obligation and responsibility according to this Regulation.

9/ Commercial beekeeping enterprise, beekeeping equipment and materials producing enterprise, honeybee products processing and packaging plant or honeybee products business center that quitted the business for whatever reason only may resume its business after being inspected and verified for compliance with this Regulation and permitted by the supervising authority.

10/ The particulars to be fulfilled for the issuance of certificate of competence shall be specified in the directives issued by the Ministry.

14. Record Keeping

1/ The documents related to product collection, processing, transporting and distribution of the honeybee processing and packaging enterprises and honeybee products business center as well as the transaction documents of beekeeping or processing equipment and materials production enterprises shall be signed by a responsible person and kept in folder for the perusal of the supervising authority.

፪/ በማናቢያ መሣሪያዎችና ቁሳቁስ ማምረቻ ድርጅትና በንብ ውጤቶች ምርት ማቀነባበሪያና ማሸጊያ ድርጅት የምርት ተቆጣጣሪ ባለሙያ የሚሠራበት መመሪያና አሠራር በገበያ ላይ ከወጡ ምርቶች ውስጥ ችግር ቢከሰት ያለፈውን ሂደት በፍጥነትና በተሟላ ሁኔታ በማገናዘብ በአዲሱ ምርት ላይ ችግር እንዳይከሰት ለማድረግ የሚያስችል የምርት መዝገብ መያዝ አለበት፡፡

፫/ የንብ ውጤቶች የማቀነባበሪያ፣ የማሸጊያና የማናቢያ መሣሪያዎች ማምረቻና ከውጭ አስገቢ ድርጅቶች ቁጥጥር የተደረገባቸውን የጽሑፍ ሰነዶች ለኢንስፔክሽን ዓላማ ለሁለት ዓመት ጠብቀው ማቆየት አለባቸው፡፡

ክፍል አራት
ልዩ ልዩ ድንጋጌዎች

፲፭. ተቆጣጣሪ ባለሥልጣኑ ሥልጣንና ተግባር

ተቆጣጣሪው ባለሥልጣን የሚከተሉት ሥልጣንና ተግባራት ይኖሩታል ፡-

፩/ የንብ ሀብት ልማት፣ ጥበቃ፣ የንብና የንብ ውጤቶች ንግድ፣ የማናቢያ፣ የማቀነባበሪያ እና የማሸጊያ መሣሪያዎችን ንግድና አጠቃቀም በተመለከተ አግባብ ካላቸው ተቋማት ጋር በመተባበር ፀቀፀፀፍ፡፡

፪/ የንብ ውጤቶችን፣ የማናቢያ መሣሪያዎችን፣ የንብ ውጤቶች የማቀነባበሪያ ፳ና ፳፻፲፪ መሣሪያዎችን ጥራት፣ ደህንነት ፳ና ብቃትን አግባብ ካላቸው ተቋማት ጋር በመተባበር የመቆጣጠር፡፡

፫/ በዚህ ደንብ መሠረት በንግድ ንብ ልማት ተሰማሩ የአናቢዎችን ፳ና የንብ ቀፎ ቁጥር ወይም መለያ ምልክትን፣ በንብ ውጤቶች ማቀነባበሪያና ማሸጊያ ንግድ የተሰማሩ ሰዎችን፣ በንብ ውጤቶችና በማናቢያ መሣሪያዎች ንግድ ተሰማሩ ሰዎችን ፳ና ኦርጋኒክ ማር የሚመረትባቸውን አካባቢዎች በመለየት መዝግቦ ፀጸፀ፡፡

፬/ በማህዚር ለሚካሄድ የኅብረንቦች ንግድ፣ ለማራከብ አገልግሎት እና ለማር ልማት በመንግስት ይዞታታ ሥር በሚገኝ መሬት ላይ የሚያስቀምጡበት ሥፍራ የመፍቀድ፡፡

፭/ ይህንን ደንብ ተከትሎ በሚወጣ መመሪያ መሠረት በዕውደት ላይ የሚገኙ ኅብረንቦች ባለቤትነትን እና የማጥመድ ፈቃድን የማስፈጸም፡፡

2/ The working guidelines and practices applied by the product inspector in conducting his duty on honeybee products processing and packaging shall be designed in a way that maintains record which enables him to immediately and fully identify the constraints of the past product supplied to market not to happen to current products.

3/ Honeybee products processing and packaging enterprises and beekeeping equipment and materials manufacturers and importers shall maintain documents examined for a period of two years for the purpose inspection.

PART FOUR
MISCELLANEOUS PROVISION

15. Powers and Duties of the Supervising Authority

The supervising authority shall have the following powers and duties:

1/ carry out control, in collaboration with appropriate institutions, over honeybee resources development and protection, honeybee and honeybee products marketing, processing and packaging equipment marketing and utilization;

2/ carry out control, in collaboration with appropriate institutions, over the quality, safety and standard of honeybee products, beekeeping equipment, honeybee products processing, and packaging materials;

3/ identify and keep records of the beekeepers engaged in commercial beekeeping development with their beehive number or distinct mark, persons engaged in honeybee product processing and packaging business, persons engaged in the business of honeybee product or beekeeping equipment, in accordance with this Regulation, and areas delineated for organic honey production;

4/ issue permit for placing honeybee colony on the land possessed by Government to undertake migratory beekeeping, pollination services and honey development;

5/ enforce permit given pursuant to the directives issued in accordance with this Regulation to own or bait swarming honeybees;

- ፮/ ለንግድ ንብ ልማት ተስማሚ ሊሆኑ የሚችሉ አካባቢዎችን በመለየት ባለሀብቶች ለንግድ ንብ ልማት እንዲጠቀሙበት ፈቃድ የመስጠት፤
- ፯/ ከሚመለከታቸው ተቋማት ጋር በመሆን በ፱ህ ደንብ በአንቀጽ ፲፫ ንዑስ አንቀጽ (፩) መሠረት የብቃት ማረጋገጫ የምስክር ወረቀት የመስጠት ፵አና ይህንኑ ፵መቆ፵፵ር፤
- ፰/ የንብና የተጓዳኝ ሥራዎች ምርምር ፵አንዲካሄድ ከሚመለከታቸው ጋር በመሆን የመፍቀድ፤ የምርምር ውጤቶችን መዝግቦ በመያዝ ዕውቅና የመስጠት፤
- ፱/ ከሚመለከታቸው ተቋማት ጋር በመሆን ከውጭ አገር የሚገቡ የንብ ውጤቶች፤ የማናቢያ መሣሪያዎች፤ የማቀነባበሪያና ፵ማሽኔጽ መሣሪያዎች ጥራትና ደህንነት የመቆጣጠር፤
- ፲/ ከሚመለከታቸው ተቋማት ጋር በመሆን አይወት ያለው የንብ ዘርፍ ዝርያ፤ ያገለገሉ የማናቢያ፤ የማምረቻና የማቀነባበሪያ መሣሪያዎችና ቁሳቁሶች ወደ ሁዋር ፵ስዓ እንዳይገቡ ፵መቆ፵፵ር፤
- ፲፩/ ከሚመለከታቸው ተቋማት ጋር በመሆን የንብ ውጤቶች ማቀነባበሪያና ማሽኔጽ ድርጅቶችን አሠራር የመቆጣጠር፤
- ፲፪/ በማይድን የንብ በሽታና ጠላት ምክንያት ፵ሚ፵ቁ ጎብረንቦችንና በዚህ በሽታና ጠላት የተበከሉ ቀፎዎችን፤ የጥራትና ደህንነት መስፈርት የማያሟሉ የንብ ውጤቶችን እና ደረጃን የማያሟሉ የማናቢያ መሣሪያና ቁሳቁሶችን የማስወገድ፤
- ፲፫/ በንብ ሀብት ልማትና ጥበቃ መስክ ሚኒስቴሩ በሚያወጣው መመሪያ መሠረት ብቃት ያላቸው ተቆጣጣሪዎችን የመመደብ፡፡

፲፮. የንብ ሀብት ልማት ተቆጣጣሪ ሥልጣንና ተግባር

የአዋጁ አንቀጽ ፮ ድንጋጌ ፵አንደተጠበቀ ሆኖ የንብ ሀብት ልማት ተቆጣጣሪ የሚከተሉት ሥልጣንና ተግባራት ይኖሩታል ፡-

- ፩/ የንግድ ንብ አናቢዎች ቀፎ ቁጥር ወይም መለያ ምልክትን፤ የንብ ውጤቶች ማቀነባበሪያና ማሽኔጽ ድርጅቶችን፤ በንብ ውጤቶችና በማናቢያ መሣሪያዎች ንግድ የተሰማሩ ሰዎችን ፵አንዲሁም ኦርጋኒክ ማር የሚመረትባቸውን አካባቢዎች የመመዝገብና የመቆጣጠር፤

- 6/ identify areas suitable for commercial beekeeping and issue permit to investors to use the areas for commercial beekeeping;
- 7/ in collaboration with other pertinent bodies, issue certificate of competence pursuant to Article 13(1) of this Regulation and supervise same;
- 8/ in collaboration with other pertinent bodies issue permit for honeybee and related research activities to be carried out and maintain record of research outputs and recognize same;
- 9/ in collaboration with other pertinent bodies, control quality and safety of imported honeybee products, beekeeping, processing and packing equipments;
- 10/in collaboration with other pertinent bodies, prohibit importation of live honeybee species and races, used beekeeping, production, or processing equipment or materials into the country from abroad.
- 11/in collaboration with other pertinent bodies, control production operation of honeybee product processing and packaging enterprises;
- 12/dispose honeybee colonies and beehives infected with incurable honeybee diseases and pests, honeybee products do not comply with quality and safety standard and sub-standard beekeeping equipments and materials;
- 13/assign, in accordance with the directives issued by the Ministry, competent inspectors in the field of apiculture resources development and protection.

16. Powers and Duties of the Apiculture Resources Development Inspector

Without prejudice to the provisions of Article 7 of the Proclamation the apiculture resource development inspector shall have the following powers and duties:

- 1/ register and supervise commercial beekeepers hives number or identification marks, honeybee products processing and packaging plants, persons involved in marketing of honeybee products and beekeeping equipment and areas of organic honey production;

<p>፪/ በኅብረትነት በማዘዝ ለሚኖሩ አካላት ኅብረትነትን በአዲስ አበባ የተፈቀደለቸው ሥራ በሥርዓት መያዝን መቆጣጠር፤</p> <p>፫/ በከተሞችና በከተሞች ዙሪያ በማኖሩ ሥራ ላይ በተሰማሩ አካላት በዚህ ደንብ መሠረት ልማቱን ማካሄዳቸውን የመቆጣጠር፤</p> <p>፬/ የንግድ ንብ ልማት በሚካሄድባቸው አካባቢዎች የተፈጥሮ ሀብቱ በሥርዓት መያዝና አገልግሎት መስጠቱን የመቆጣጠር፤</p> <p>፭/ በዚህ ደንብ አንቀጽ ፲፫ ንዑስ አንቀጽ (፩) መሠረት የብቃት ማረጋገጫ ምስክር ወረቀት የተሰጣቸው ሰዎች መስፈርቶችን አሟልተው እየሰሩ መሆናቸውን የመቆጣጠር፤</p> <p>፮/ ከሚመለከታቸው ተቋማት ጋር በመሆን በአገር ውስጥ የተመረቱና ለገበያ የሚቀርቡ የንግሥት ንብ፣ የንብ ውጤቶች፣ የማኖሪያ መሣሪያዎች፣ የንብ ውጤቶች የማቀነባበሪያ ማሽኔዎች መሣሪያዎች የጥራት፣ ደህንነትና ብቃት ደረጃ ይህንን ደንብ ተከትሎ በሚወጣው መመሪያ መሠረት ተሟልቶ መመዝገቡን የመቆጣጠርና ማረፊያ፤</p> <p>፯/ ሕይወት ያለው የንብ ዘርና ዝርያ፣ ያለገለገለ የማኖሪያ ወይም የማቀነባበሪያ መሣሪያዎች በአና ቁሳቁሶች አገር ውስጥ በአንዳይገቡ በጉምሩ በመቆጣጠሪያ ጣቢያዎች በመገኘት ሥልጣንና ተፅዕኖ የሚገልጽ መታወቂያ በማሳየት ቁጥጥር በማካሄድ፤</p> <p>፰/ በአገር ውስጥ የተመረቱና ለገበያ የሚቀርቡ የንግሥት ንብ፣ የንብ ውጤቶች፣ የማኖሪያ ወይም የማቀነባበሪያ መሣሪያዎች ወይም ቁሳቁስ ወይም ከውጭ አገር የሚገቡ የማኖሪያ ወይም የማቀነባበሪያ መሣሪያዎች ወይም ቁሳቁስ የጥራት፣ ደህንነትና ብቃት ደረጃ ያልተሟላ መሆኑን ሲያምን መያዝና ሥልጣን ላለው አካል ሪፖርት በማድረግ እርምጃ በአንዲወሰድ በማትረፅ፤</p> <p>፱/ ለሰዎች ምግብነት ለማዋል ጤናማ መሆኑ የሚያጠራጥር የንብ ውጤትን በቁጥጥር ሥር በማዋል ናሙና ወስዶ በጥራት መቆጣጠሪያ ቤተመከራ የማስመርመር፤</p> <p>፲/ በማይድን የንብ በሽታና በንብ ጠላት የተበከሉ ኅብረትነትና ቀፎዎችን፣ የጥራት፣ ደህንነት እና የደረጃ መስፈርት የማያሟሉ የንብ ውጤቶችንና የማኖሪያ ወይም የማቀነባበሪያ መሣሪያዎች ወይም ቁሳቁስ እንዲወገዱ ለተቆጣጣሪ ባለሥልጣኑ በሪፖርት የማሳወቅ፤</p>	<p>2/ control the appropriate management of apiaries permitted for honeybee colonies beekeepers to undertake migratory beekeeping;</p> <p>3/ monitor beekeepers engaged in urban and peri-urban beekeeping activities whether they are operating in accordance with the provision of this Regulation;</p> <p>4/control proper handling and utilization of natural resources in areas where commercial beekeeping are operated;</p> <p>5/ monitor persons obtained certificate of competence pursuant to Article 13(1) of this Regulation whether they operate by maintaining the particulars;</p> <p>6/ in collaboration with relevant bodies, pursuant to directives issued hereunder, supervise and ensures the registration of locally produced and marketed live queen bees, honeybee products, beekeeping equipment, honeybee products processing and packaging equipments and materials upon fulfilling the quality, safety and competency standard;</p> <p>7/ conduct inspection to prohibit importation of live queen bees, honeybee species and races, used beekeeping or processing equipment and materials at customs control stations by showing identification card that indicates his powers and duties;</p> <p>8/ seize and report to the supervising authority and cause to take action when he believes that locally produced and marketed queen bees, honeybee products, beekeeping or processing equipments and materials or, imported beekeeping or processing equipment and materials do not meet the quality, safety and standard;</p> <p>9/ seize and take sample of honeybee products suspected unfit for human consumption and cause execution of quality control laboratory analysis;</p> <p>10/reports to the supervising authority about honeybee colonies and beehives infected with incurable honeybee diseases and pests, honeybee products and beekeeping equipments that do not comply to the quality, safety and standard requirements to be destroyed;</p>
--	---

፲፩/ የቁጥጥር ሥራዎችን ሪፖርት ለተቆጣጣሪ ባለሥልጣን በጽሑፍ የማቅረብ፡፡

፲፯. አለመግባባትን ስለመፍታት

፩/ የዚህን ደንብ አፈጻጸም በሚመለከት የሚከሰት ማንኛውም አለመግባባት ተቆጣጣሪ ባለሥልጣኑ ባቋቋመውና ባለጉዳዩ የሚወክለው ሰው በሚሳተፍበት የቴክኒክ ኮሚቴ ተመርምሮ ውሳኔ ጁሰን በታል፡፡

፪/ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፩) መሠረት የሚሰጥ አስተዳደራዊ ውሳኔ ባለጉዳዩ ሥልጣን ላለው ፍርድ ቤት ክስ አቅርቦ ፍትሕ ማግኘትን አያግድም፡፡

፫/ የቴክኒክ ኮሚቴ የሚቋቋምበት ሥርዓት፣ የአባላት ብዛት እና ስብጥር እንዲሁም ዝርዝር አሠራር ሂደት ሚኒስቴሩ በሚያወጣው መመሪያ ይወሰናል፡፡

፲፰. ተፈጻሚነት ስለማይኖራቸው ሕጎች

ይህን ደንብ የሚቃረን ማንኛውም ደንብ፣ መመሪያ ወይም የአሠራር ልምድ በዚህ ደንብ በተሸፈኑት ጉዳዮች ላይ ተፈጻሚነት አይኖረውም፡፡

፲፱. መመሪያ የማውጣት ሥልጣን

ሚኒስቴሩ ይህንን ደንብ ለማስፈጸም መመሪያ ሊያወጣ ይችላል፡፡

፳. ደንቡ የሚፀናበት ጊዜ

ይህ ደንብ በፌዴራል ነጋሪት ጋዜጣ ታትሞ ከወጣበት ቀን ጀምሮ የፀና ይሆናል፡፡

አዲስ አበባ ጥር ፳፭ ቀን ፪ሺ፰ ገ.ም

ኃይለማርያም ደሳለኝ

የኢትዮጵያ ፌዴራላዊ ቴምፕራሲያዊ
ሪፑብሊክ ጠቅላይ ሚኒስትር

11/submit written inspection reports to the supervising authority.

17. Disputes Settlement

1/ Any dispute that may arise in the implementation of this Regulation shall be examined and resolved by a technical committee formed by the supervising authority involving a person delegated by the concerned party.

2/ The administrative decision rendered pursuant to sub-article (1) of this Article shall not deter the party to get justice in the court of law having jurisdiction.

3/ The mode of formation, number and composition of the members and working procedures of the technical committee shall be specified in the directives issued by the Ministry.

18. Inapplicable Laws

Any regulations, directives or practices which contradict the provision of this regulation shall not be applicable in the execution of matters covered by this Regulation.

19. Power to Issue Directives

The Ministry may issue directive for the implementation of this Regulation.

20. Effective Date

This Regulation shall enter into force on the date of publication in the Federal Negarit Gazette.

Done at Addis Ababa, this 3rd day of February, 2015.

HILEMARIAM DESSALEGNIE

PRIME MINISTER OF THE FEDERAL
DEMOCRATIC REPUBLIC OF ETHIOPIA

